

2 RAVITSEMUKSELLA HYVINVOINTIA

tarkistuslista sosiaali- ja
terveyspalveluille hyvää ravitsemusta
tukevista toimenpiteistä

- Tämä tarkistuslista on tarkoitettu päätöksenteon tueksi ravitsemusta koskevien tavoitteiden asettamisessa ja toteutuksen seurannassa sosiaali- ja terveyspalveluille sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä ravitsemuksen yhteistyöryhmille.
- Tarkistuslista sopii työvälineeksi myös viranhaltijoille ja luottamushenkilöille kunnissa, kuntayhtymissä (sairaanhoidopiireissä) sekä yksityisen ja kolmannen sektorin palvelutuotannossa (jäljempänä ”organisaatio”). Tämän lisäksi on saatavilla erillinen tarkistuslista kunnille hyvää ravitsemusta tukevista yleisistä toimenpiteistä <https://www.ruokavirasto.fi/ravitsemuksellahyvinvointia>.
- Ravitsemukseen liittyvä seurantatieto, toimenpiteet ja niiden toteutuminen raportoidaan vuosittain.*

Sosiaali- ja terveyspalvelujen johtaminen edistää väestön hyvää ravitsemusta

- Organisaatiossa on ravitsemusohjausta ja -hoitoa ja niihin liittyvää ruokapalvelutuotantoa koordinoiva moniammatillinen ravitsemusryhmä. Kyllä Ei
- Organisaation hallinnon eri tasoilla arvioidaan säännöllisesti ravitsemusohjauksen ja -hoidon sekä niihin liittyvien ruokapalvelujen toteutumista. Kyllä Ei
- Organisaatiossa on käytössä asiakaspalautejärjestelmä, jolla kerätään arviointitietoa ravitsemus- ohjauksen ja -hoidon sekä niihin liittyvien ruokapalvelujen asiakaskokemuksista. Kyllä Ei

Sosiaali- ja terveyspalveluissa huomioidaan ravitsemus osana palvelua ja hoitoa

- Henkilöstölle järjestetään säännöllisesti ravitsemuskoulutusta. Kyllä Ei
- Henkilöstöllä on mahdollisuus käyttää työnsä tukena ravitsemusterapeutin asiantuntijapalveluja. Kyllä Ei
- Sosiaali- ja terveyspalveluissa on tarjolla eri ammattilaisten antamaa matalan kynnyksen ravitsemusneuvontaa. Kyllä Ei
- Kunnan/sosiaali- ja terveyspalveluiden verkkosivuilla tarjotaan ajankohtaista, arvioitua ja käytännönläheistä ravitsemustietoa. Kyllä Ei
- Sosiaali- ja terveyspalveluissa ravitsemukseen liittyvät pulmat ja vajaaravitsemuksen riski tunnistetaan ja kirjataan asiakkuuden alussa. Kyllä Ei
- Sosiaali- ja terveyspalveluissa asiakkaan/potilaan ravitsemustila ja sen säännöllinen seuranta on kirjattu osaksi hoito-, asiakas- ja palvelusuunnitelmaa (esimerkiksi asumispalveluyksiköt, pitkäaikaiset hoitosuhteet ja muut asiakkaat). Kyllä Ei
- Sosiaali- ja terveyspalveluissa järjestetään ravitsemusaiheisia osallisuusfoorumia (potilas- ja asiakasfoorumia) eri kohderyhmille (esimerkiksi vauvaperheet, vanhukset, potilasryhmät). Kyllä Ei
- Ravitsemus on osa sosiaalipalvelujen (mm. kotihoito, asumispalvelut, laitos- ja perhehoito) omavalvontasuunnitelmaa. Kyllä Ei
- Ravitsemushoidon toteuttamisessa on käytössä seuraavat Käypä hoito -suositukset:
- Lihavuus (lapset) Kyllä Ei
 - Lihavuus (aikuiset) Kyllä Ei
 - Tyypin 2 diabetes Kyllä Ei
 - Karieksen hallinta Kyllä Ei
- Ravitsemushoidossa on käytössä Ravitsemushoitosuositus (VRN 2010). Kyllä Ei
- Lasten ja lapsiperheiden ohjaukseen on käytössä Neuvokas perhe -ohjausmenetelmä tai vastaava. Kyllä Ei

Sosiaali- ja terveyspalveluissa ravitsemusasiat kirjataan asiakassuunnitelmiin**

Lapset ja lapsiperheet

Neuvolassa	Kyllä ☐ Ei ☐
Suun terveydenhuollossa	Kyllä ☐ Ei ☐
Sosiaalihuollon palveluissa	Kyllä ☐ Ei ☐

Kouluikäiset ja nuoret

Kouluterveydenhuollossa	Kyllä ☐ Ei ☐
Opiskeluterveydenhuollossa	Kyllä ☐ Ei ☐
Suun terveydenhuollossa	Kyllä ☐ Ei ☐
Sosiaalihuollon palveluissa	Kyllä ☐ Ei ☐

Työikäiset

Työttömien terveystarkastuksiin sisältyvät ravitsemusasiat.	Kyllä ☐ Ei ☐
Työvoiman ulkopuolella olevien asiakkaiden sosiaali- ja terveyspalveluissa huomioidaan ravitsemusasiat.	Kyllä ☐ Ei ☐

Ikääntyneet

Ikääntynyt ja hänen läheisensä saa tarvittaessa ravitsemusohjausta ja tarvitsemansa laadukkaat ruokapalvelut.	Kyllä ☐ Ei ☐
Ikääntyneen asiakkaan/potilaan painoa ja sen muutoksia seurataan säännöllisesti.	Kyllä ☐ Ei ☐
Ikääntyneen asiakkaan/potilaan yleistila arvioidaan säännöllisesti myös ravitsemuksen näkökulmasta.	Kyllä ☐ Ei ☐
Ikääntyneen asiakkaan/potilaan suun terveyttä arvioidaan säännöllisesti.	Kyllä ☐ Ei ☐

Eriyistä tukea tarvitsevat

Sosiaali- ja terveyspalveluissa on maahanmuuttajille ja erityisryhmille kohdennettua ravitsemus- neuvontaa ja -ohjausta.	Kyllä ☐ Ei ☐
Päihde- ja mielenterveyspalveluissa ravitsemus huomioidaan osana hyvää hoitoa.	Kyllä ☐ Ei ☐

Eri väestöryhmien asiakassuunnitelmiin** kirjattu ravitsemustieto raportoidaan* vuosittain

Lapset ja lapsiperheet	Kyllä ☐ Ei ☐
Kouluikäiset ja nuoret	Kyllä ☐ Ei ☐
Työikäiset	Kyllä ☐ Ei ☐
Ikääntyneet	Kyllä ☐ Ei ☐
Eriyistä tukea tarvitsevat	Kyllä ☐ Ei ☐

* Raportointi toimintakertomuksessa, osavuosisikatsauksessa, hyvinvointisuunnitelman toteumassa tai muussa virallisessa asiakirjassa.

** Asiakassuunnitelma on yleiskäsite asiakas-, terveys-, palvelu- ja hoitosuunnitelmille sekä asiakkaiden hoito- ja palvelusopimuksille tai vastaaville.

**Lisätietoa ikäryhmäkohtaisista ravitsemus- ja ruokasuosituksista,
työkaluista ja hyvistä käytännöistä:**

<https://www.ruokavirasto.fi/ravitsemuksellahyvinvointia>